

“Kik I keth Sa”
Sermon ma ondik kod Bill Goff.
December 14,2002

Ndiko ma owuok emuma ma oluk kod ruoth James.

Mane a wuoyo mogik ne a loso kuom “locho”. A hero mondo a dhi nyime kod wechego. Ma okuongo a biro penji ni ere kaka isebedo ka itiyo kod sa mari? Bende ok a penji ng’at machielo to mana in iwuon. A paro ni onego a parni wachno motegno.

Chieng’ moro ne a tiyo e pap kane a chiel kuom yawuota ogoyona sime. Ne onyisa ni mondo ayaw TV mara kendo angi’ CNN. E yo ma duonde ne kirni godo ne omiyo aweyo gima ne a timo kaeto a penje ni “ni koso en mbom? Ogoyo kanye?” ne okona ni ok en mbom to en gimoro ma onego ang’e.

Ne en jalendo e CNN ma iluongo ni Bill Hemmer e mane penjo ja ndik buge ma iluongo ni Tim Luhaye. Bende Tim Luhaye en nga’t ma oluor e piny mangima nikech osendiko buge mabeyo. Buge ma ing’iewo a hinya iluongo ni “*The left behind series* kendo ose use ma dirom buge million 50. Buge mar ochiko ma iluongo ni *Desecration* ema ne obedo namba a chiel kuom buge ma iuso.

Bill ma ja lendo e CNN ne penje gima omiyo ondiko ni piny chiegni rumo. Ne owacho ni mano luwore kod gik mang’eny ma oseko neno. Mokuongo nikech nitie ndiko man e muma ma sani koro ichopo to giko ne ondik kod jonabi ma chon. Machielo ma nyiso ni piny chiegni rumo en kaka piny ma wadakie sani chalo.

To bende ok ni en mana jo lemo kende ema neno ni piny chiegni rumo. Jo science bende wachoni ok gi ne ka piny ma wantiere ni biro dhi nyime ma kal higni 25. Jogo ong’eyo a diera. Bende ging’eyo ni e ngima mar dhano onge gir dhawo moro a mora ma oselosi kendo okalo ma ok oti godo. Gigo duto mag dhawo osetigodo to kendo gi nge’ny.

Tim Luhaye ok nitie e kanisa to ne owacho gino e CNN, kendo ne odhi nyime ka owacho gima chielo. Ne owacho ni nitie sirikal manyien ma biro, jatelo manyien; Bende ne owacho ni Yesu kristo biro duogo kendo obiro kawo loch mar pinyin, kendo loch a chiel e ma biro dong’

Jalendo mra CNN ma iluongo ni Bill Hemmer oling’ kawuoro wachno. Wengene ne neon mana kagima ne gidwa lodhore oko. Ne en kod buok to kata an bende wachno ne obuoga. Ka ng’at ma “Pod japiny” (ok ja kanisa) nyalo wuoyo e CNN ka wacho ni Yesu kristo chiegni duogo kendo biro kawo loch mar pinyin. Ma ok en gima wakia to chien’gno ne owache e CNN ma ji mathoth neno e piny mangima. Ban’g wechego ne owacho gima okia. Ne owacho ni wan duto wabiro dhi e polo. Bende ne owacho ni wan duto wang’eyo kaka en gima ber bedo e polo.

Thoth ji mang'eny e pinyka , a hinya jok madongo ma osebudho ong'eyo ni gik moko medo mana bedo marach. Kawuono, owete wadakie e ndalo mag thagruok, ndalo mag richo. Magi ondikie e muma kaka odiochienge mag "yuagruok". Wadakie ndalo ma onge ng'at ma biro dak e ndalo malich machalo kod magi. To ok awuoye ndalo maricho ma ondikie mathayo 24, kata ma ondikie e Fweny 3:10 ni biro chopo e piny duto. Wang'eyo ni chandruok maduong' biro bedo malich to gima a wacho en ni onego waikre motegno. Bende anyisou wach maber mane Yesu owuoyoe.

1 Petro 4:17

17 Nikech ndalo mar ng'ado bura osehopo machiegni e od Nyasaye; kendo ochakore kodwa mokuongo, to kare jok ma ok osebedo ka timo dwaro mar Nyasaye to ibiro timo nade?

Ng'ado bura, kod tho jo Greek, nyiso ni, pogo, yiero kata penjo.

Kik wiwi wil kod ndiko ma owuoyo kuom ng'ado bura go nikech pod wabiro duogoe.

Ka ng'ado bura nitie e od Nyasaye, oneg wasom buk mar 1 Timotheo 3:15. Koro we mondo wan'gi ane ni "od Nyasaye to en mane"

1 Timotheo 3:14-15

14 Wehegi andikonu, to kata kamano a biro duogo kuomu machiegni; 15 to ka a budho to, *andikone* mondo ung'e kaka udagi e od Nyasaye, mabende en kanisa mar Nyasaye mangima, siro mar a diera.

Od Nyasaye "en kanisa mar Nyasaye mangima, siro kendo a diera motegno." Owete moko osebedo kod chandruok e winjo wehegi. Pod giparo kuom gigi mag pinyin kendo gin kod geno mang'eny kuom chokruok ma opogore opogore, ka giparo ni ginyalo pogo kanisa mar Nyasaye. Bende ok gise ng'eyo ni kanisa ok en gedo to en mana kaka watimo dwaro mar Nyasaye e ma miyo wabedo kod teko kendo wabedo e kanisa mare. Kata kamano jomoko paro ni en kanisa mar Rod, kata mar John, kata mar Fred. A ge no ni jodolo go ok par kamano; a diera wabed kod geno ni ok gipar kamano.

Ma en wach ma osehando ji. Bende ng'e ni ndalo ma okuongo mag kanisa jomoko ne paro ni en kanisa mar Petro, kata Apollo. Som buk mar 1 Jo Korintho 3:3-5.

"Od Nyasaye" e kanisa mar Nyasaye mangima, ok kanisa mar dhano, to en siro kod a diera motegno. Wang'eyo ni Nyasaye nikod chenro, kendo otimo gimoro a mora eyo ma ochane. Ochano gimoro a mora kod sa ma odwaro mondo otimgie. Warito sewni mage kendo wang'eyo chenro mare.

Owete kik wiwi wil ni: Itemowa sani. Kanisane itemo sani. Kama waketo edendwa ma ose ol chie'ng Sabato mare ok nyis ni wan e kanisa mare kata waonge. Kawantie e kanisa Nyasaye kata waonge luwore mana ka wan kod teko mar Nyasaye. Kanisa ne ochakore e Pentecost kod teko mar Nyasaye.

Wang'eyo ni kanisa ok en ot ma oger, to bende wang'eyo ni en chokruok mangi teko mar Nyasaye.

Jo Rumi 8:9

9 Ok en ringruok to mana chuny, ka teko mar Nyasaye nikuomi. Koro kang'ato onge kod teko mar Nyasaye to ok en ng'at Nyasaye.

Yesu ne owacho ni obiro gero kanisa mare.

Jo Rumi 8:14.

14 Jok ma otelonegi kod teko mar Nyasaye, gin nyithind Nyasaye.

Onego wabed kod teko mar Nyasaye mondo otelnwa, oritwa kendo ochikwa. Koro ka ng'ato otelonwa, to nyaka waluw ban'ge to ka watimo mano to nyiso ni waluwo mana dhano (mano chalo mana ka gima wadhi e bayo moro kod nyamburko kendo wang'iyoy nyamburko mantie e nyimwa). Mano bende nyisowa ni kadipo ni nitiere nyamburko moko e nyimwa to wanyalo budho e yo.

1 Jo Korintho 3:16

16 Bende ung'eyo ni un e kanisa kendo teko Nyasaye ni kuomu?

Ndikogi nyisowa ng'at mantiere e kanisa kod ng'at ma onge e kanisa.

Kanisa: Kama Nyasaye nitie.

Ok aweyo gima adwa wacho to Weldon to owacho wachni chien'g Sabato ma okalo. En gima rachna mana kaka diponi en bende gino ok more ni tinde ji ok dwarwa nikech ok wa kodgi e chokruok mekgi. Moko paroni (e wan'g ji) tinde ok wantie e kanisa Nyasaye. Ere kaka ne giyudo wenge mabeyo manyalo neon jogo man kod teko mar Nyasaye kod jogo maonge godo.

Owete go dwaro lemo marwa. Moko kuomgi osenyisa ni chokruok ma ng'ato nitie ber moloyo rito chike Nyasaye. Owete go onego chiew mondo owinj wach mar ja kwadh rombe. Yesu kende e jatelo mar kanisa. Bende Yesu ok ong'ol kata rach. Dende onge kod wiye a riyo to mana achiel. Nitie mana yath a chiel ma en Yesu, wan to wan mana bedene.

Ka ok wachiem to watho. Ka ok wachiem maber to wabedo matuo. To ka ok wachamo mar chuny to ere kaka wanyalo bedo mangima kod wach Nyasaye? Chuma piago mana chuma. Wamoko mach e ot mara pile pile kod yien. Ere kaka mach nyalo liel ka ok ichwale. A diera, nyaka ichwale sa ka sa mondo oliel.

1 Jo Thesalonika 5:21

21 Tem gik moko duto, to mak motegno gima ber.

Wang'eyo maber owete mane odhi dala kaeto owito nyathi e pi.
En gima lit ma iwuoro.

Koro wadog chien e buk mar 1 Petro nikech wa wuoyo kuom chenro mar Nyasaye.
Ing'ado buchwa sani.

1 Petro 4: 12

12 Owete koro kik upar ni en gimoro malich ka uyudo tem ma uyudo.

Nyasaye ok dwar ni mondo otemwa seche ma koro piny osebedo marach a hinya, to kendo wan bende ok wadwar mondo otemwa e ndalo go. Otemowa sani kendo onyierowa sani. Wan kod sa sani mondo wanyise kama wachun'gie to sa rumo. Sa ok chun'g. Ok wanyal kawo luongwa ma yot. Wan kod tich e nyimwa. Nyasaye osemiyowa thuolo ma lach. Kaka olemo ma okuongo, wabiro bedo jodolo kod jopuonj.

Tim Luhaye ne owacho a diera ni Yesu kristo chiegni duogo kod loch mare. Wang'eyo weche mamoko. Wang'eyo ni olembe ma okuongo biro tiyo kode kaka ruodhi kod jo puonj: ruodhi telone ji kendo jo puonj puonjo. Wang'eyo ni obiro bedo pinyka, to bende in kod a diera ni ruothi kod jo puonj go biro bedo in kod an? Buge moko wachoni "Ji mathoth oluongi to matin ema oyier."

To ka wang'iyo Fweny 3 ma wacho ni "kik ichiw osimbo mari" ne ng'at machielo. Koso wakaw luongwa ma yot mana kaka wa dhano gimoro a mora wakaw ma yot? Koso waparo ni wanyalo yudo mich ka ok watiyo matek? Onego wang'e a diera ni mano ok nyalre.

Jo Pilipo 2:12-15

12 Koro jaherana, kaka iserito, ok ka antie kende to kata ka aonge, kamano e kaka tine warruok mar kod teko kod luor; 13 nikech Nyasaye e ma tiyo kodi mondo itim dwaro *mare*.

14 Tim gimoro a mora maonge pingo kod goyo koko.

15 Mondo ibed maonge richo kendo manyap, nyithi Nyasaye bedo maonge richo e kind piny ma opon'g kod timbe ma njore, mondo ubed kaka taya mar piny.

Bende wachalo kamano? Bende wadich mondo wabed maonge richo, kata maonge kido moro a mora marach.

Mathayo 5:48

48 Koro ubiro bedo maler, mana kaka wuonu mantie e polo ler.

An; ahero tiyo kod buk malero tiend weche matek mabende idendo kod dho kisungu ni "Dictionary" Ok anyal somo muma mara ka aonge kod dictionary. Nitie ndiko moro e dictionary kendo an kode ka.

Choro gimoro nyime: Choro gimoro nyime mondo itim e ndalo mabiro. Onge ndalo mabiro owete oluongwa sani. Nyasaye ikore ne keyo mokuongo. Oseluongowa mondo wabed olemo mokuongo sani. Ka waparo ni onge gima duon'g sani to wawuondore kendwa. Ka waparo ni wabiro bedo maler ka onge teko ma waketo to wawuondore kendwa. Wange sa ma onego wabed godo piny ka watugo kata wangi'yo gig pinyin. Wadak e sa marach. Wengewa ose yaw; osepuonjwa a diera.

Luka 12:47

47 Kendo jatich mane ang'eyo gima jatelo dwaro kaeto oweyo ma ok otimo en ogol oko.

Owete kik upar ni ma ok nyal timore ne jomoko. Muma otin'go weche Nyasaye; kendo a diera mare. Yesu ne owacho ma owuon.

Luka 12:48

48 To jal mane ok ong'eyo, to otimo gima ok dwar, to en ne goye matin. Nikech ng'at ma omi gik mang'eny eno dwar gik mang'eny kuome; to kendo ng'at ma oket gik mang'eny kuome eno dwar mang'eny kuome.

Ose miwa mang'eny owete, kendo ibiro dwar kuomwa mang'eny. Wadak e piny ma odich, piny ma opong' kod timbe maricho mana kaka ndalo mane piny otiek kod pi. Waonge kod sa ma iketho; wan e ma onego wabed jok ma odich ma oloyo ji duto.

Nitie gik mag'eny ma ondikie e muma kuom yie mar Noah kendo kaka ndalo giko ma wadakieni biro chalo kod ndalo mane Noah odakie. Koro we wang'i. Bende wang'i kaka wanyalo puonjore kaluwore kod mane otimore ndalo Noah.

Noah ne en ng'at ma odich. Ne en mana kod higni 120 mondo oger yie. To bende ne oonge kod ji mang'eny mane nyalo konye.

Koro ka wasomo Mathayo 24:38 ma wachoni, "*endalo mane piny pok otiek kod pi, negi chiemo kendo gi modho, ne ginyuomore, nyaka odiochien'g mane Noah odonjo ei yie mare,*" koro wang'I ane kit Noah. Ne en ng'at machal nade? Bende ne ochal kodwa? Bende wachal kode? Bende onego wachal kode?

Jo Hibrania 11:7

7 kuom yie, Noah kane Nyasaye onyiso gik mabiro timore, ne oluoro Nyasaye kendo ne oloso yie mane okonye kod jo ode, bang'e ne okwedo piny kendo ne obedo ng'at maler nikech ne en kod yie.

Ok ang'eyo kisungu malich, bende ne ok a here a hinya ndalo mane a somo to donge ndikono man e Jo Hibrania 11:7 ok tek. Nyaka wawinj gima I wacho koro nikech ma koro en kind tho kod ngima. En gima duon'g kuomwa mana kaka ne en mar Noah.

Wawuoyo kuom yie. Bende wabiro neon ni wantie e yie machalo kod mane Noah nitie, wan bende wan matek. "Nyasaye ne ok onyiso Noah ni obiro bedo ng'at ma oluoro

dhano. Bende ne ok okone ni nitie pi mabiro pon'go piny kendo ase losoni yie mondo idonjie”

Owete Nyasaye ok ti kamano. Noah ne ogero yie kende kendo wa bende nyaka wager. A dwaro somo ndiko moro ka matin mondo wang'e puonj ma opuonjowa.

Kuom yie, (Nyasaye ne osiemo Noah) kuom dho jo Greek nyisoni ne nitie gima oriwogi kod Nyasaye. Donge wan bende wan kamano. Kawayudo batiso to wasingore ne. Bende wanyalo wachoni wayie kod luong mare. Kata onyiso ni *ng'at ma oluongi*. Mano wuoyo kuomwa.

Kuom gik ma pok waneno. Mana kaka Noah wan bende pok waromo giko. To kata kamano en gima duon'g a hinya kuomwa ma oboyo kata kaka ne oduon'g kuom Noah.

Yie mane Nyasaye okono Noah mondo olosi ne en mana mondo okony ringrene owuon. Nyasaye ne okono Noah ni pi biro pong'o piny. Kata kamano Noah ne ok ne pi kabiro. To ne en kod yie; ne ogeno kuom Nyasaye. Ne oyie kod gimoro a mora ma Nyasaye okone kendo ban'ge ne oneno gigo ka timore, mano e kaka wa bende wabiro neon jo yalo makare. E dho jo Greek nyisoni jok ma yalo a diera kendo ka owuok e muma. Magi donge wuoyo kuomwa? Bende wase somo ni “we ler mondo orienyni”

2 Petro 2:5

5 Kendo ne ok ong'uono ne piny mangima, to ne okonyo Noah, a chiel kuom ji a boro go ne en ja yalo makare bende ne okony to joma odong' pi ne otieko;

Chon ne a paro ni Nyasaye ne okelo pi kendo onego ji duto. To ne okotimo kamano. Ne osiemo gi mokuongo, mana kaka otimogo. Ne omiyogi thuolo mondo gilkre.

1 Petro 3:20

20 jok mane wigi tek, ndalo mane masira rito gi e kinde Noah kane oloso yie, neg rumo duto mak mana ji a boro e mane okonyore.

Ne ok gilokore to Nyasaye ne omiyogi thuolo. Mana kaka ndaloni giwinjo yalo. Gibiro bedo kod thuolo mondo gi lokre kendo kanisa Nyasaye ema biro puonjogi. Wan e taya mar pinyin sani. Ng'a kendo ma ong'eyo a diera?

Ere jal mane owuo e kindwa ka waneno ka ji, jo Nyasaye mar gi orumo, duon'g margi bende orumo ka gimanyo dwoko, dwoko mabende gi ng'eyo ni ok ginyal yudo e kanisa mag pinyin?

Ma ok en gima nyien. Kanisa osebedo kapuonjo wachni. Joneno a riyo ok bi wuok sani nyaka ndalo giko chopi. Ka ndalogo ochopo, yudo kanisa ma otelne kod Yesu biro bedo matek. Jok maricho en odon'g oko mana kaka ndalo Noah mane Nyasaye oloro dhot mar yie. Ok ang'eyo kaka Yesu biro tiyo kod kanisa mondo otim ma;

Ok en migawo mara. Gima ang'eyo chal mana kod ma ing'eyo ni onego watan'g kendo walem mondo Yesu obi okwanwa kendo wachun'g kode kendo kik gik maricho yudwa.

Luka 21:36

36 “Koro tan’g mond ilem mondo obi okwani mondo itony e masira mabiro kalo kendo ichun’g e nyim wuod Nyasaye.

Wach maduon’g ka en ni *onego obedi*. Matiende niya, kamoro a mora, sa ka sa to ok seche ‘moko’. Watim gima kare. Ka dipo ni wanyalo paro kaka ndalo giko biro chalo to wanyalo ng’eyo gima omiyo onego obed ni walemo sa ka sa.

Noah ne ng’at ma ratego. Ne otiyo kod tekone ka ogero yie kendo ne en kod leche ma otegn. (Kendo, wan bende dendwa chal kod mare). Ok a par ni ne en ng’at ma ohero kuoth. Ne oonge kod sa ma oketho. Ngimane ne ber kendo ne chal kod marwa. Bende wachno omiyo a paro mondo a penji wach moro: “Ere kaka itiyoko kod sani?” wadwa range kendo.-

Yie mar Noah ne olos kod yien; marwa to nitie e chuny. Ngimane netie e kind wasigu; wan bende ngimawa nitie e kind wasigu. Ok wanyal chien; pok wabedo maler. Kik wiwa wil kod kama wadakie. Wadaki e piny mar jachien- piny ma ji dwaro gig del to kendo opon’g kod timbe maricho.

To Noah bende nenitie e piny machal kamano? Bende nenitie gik maricho? En bende ne odak e piny mar jachien? A diera nenitie gik maricho to “*Noah ne oyudo teko kuom Nyasaye*” (chakruok 6:8). Nyasaye man kod teko, ne ong’eyo ni jachien ne kedo kode. Koro kawadhi nyime to wauodo ni Noah ne ong’eyo gima onego otim kendo wan bende onego watim gima chal kamano.

Jo Hibrania 11:7

7 Kuom yie Noah, kane okon kod Nyasaye kendo ne oloso yie mane okonye kod jo ode, kendo ne okuon’go piny kaeto oyudo osimbo mar ler kaluwore kod yie mare.

Koro wechegi duto wanyalo ng’ado machiek kod dho jo Greek ma wachoni ‘onego ipar matut’ ‘ka pok itimo gimoro kata ka pok iwacho gimoro’ mani nyalo konyi mondo kik itim gima rach!

Mar koro nyalo miyo wapar sigana mar Gideon. Wang’eyo sigande duto.

Jo Nga’d Bura 6:1

1 Kane nyithind Jo Israel otimo richo e mbele Nyasaye. Nyasaye ne oketogi e lwet Midian kuom higni a birio.

Jo Nga’d Bura7, Gideon ne ochoko jo lweny mondo odhaw kendo jo lweny 32,000 ne obiro. Nyasaye ne owacho ni ne ging’eny a hinya kendo ne gikono joma luor mondo odog pacho.

Mano miyo a paro sermon mar Weldon mane ochiwo e Sabato ma okalo kane owacho ni oseko nono ji mathoth ma luor. A diera nitie ji mang'eny maluor. Eno chal nade e ndalo ma koro piny rumo?

Koro jo lweny 22,000 mag Gideon ne odok to 10,000 ne odon'g to Nyasaye ne ochako owacho ni pod ging'eny. Nyasaye ne okono Gideon ni mondo otergi e pi mondo otemnegi en owuon.

Koro wachak kod Jo Nga'd Bura 7:4-6.

4 Nyasaye ne okono Gideon, “Ji *pod* ng'eny; kel gi e pi, a biro temoni gi kuno. Kaeto an *ema* biro yieroni, ma anyisi ni biro dhi kodi en odhi kodi, kendo ng'at ma a kwero ok eno dhi kodi”

5 Koro ne oterogi e pi. Kendo Nyasaye ne okono Gideon ni jok ma ogado pi kod lewgi ka guok I ket kanyakla, kendo jok ma ogoyo chonggi piny ka modho bende I ket kanyakla.

6 Kendo jok mane omodho ka *kiro* pi e dhogi, ne gin 300; to modong' ne ogoyo chongegi piny ka modho.

Wang'eyo jok mane omodho ka *kiro pi* e dhogi kod lwetegi kendo ne orito wach jatendgi. Ne ging'iyoyo jo sigu seche mane gimodho. Negi rango koni kod koni kendo negi tego itgi ka ging'eyo ni ja sigu nyalo pore.

Owete kaka Noah; e kaka wan bende. Ja sigu ne nitie kamoro a mora. Kendo mana kaka sani- Jasikwa nitie kamoro a mora. Bende ok en Bin Laden kata Saddam Hussein ma en jasik America kod piny mangima. Mano en jasigu mar del. ja sikwa duon'g kendo ni kod teko malich. Owuondo piny mangima, kendo obayowa kod a serni meke. Koro wan bende kaka Noah, nyaka watan'g kendo wang'i koni kod koni mondo kik gima rach yudwa.

Gik malalo paro marwa: Ne ng'eny ndalo Noah mana kaka sani. Kik wiwa wil kod piny ma wadakie.

Kik wiwa wil ni dhano ne oweyo yor Nyasaye ndalo auchiel ma osekalohigni 6,000 e puodho Eden. Piny ma wadakieni ne oger kod jachien kata kod chenro mare. Kendo wawacho gik mang'eny- kanisa.

Yo moro a mora pesa kik idwar mang'eny. Wuok 22:25, Tim Jo lawi 5:37 kod Rapar Mar Chik 23:19 nyisowa wechegi. To pinyin ere kaka ji timo kuom pesa ma iolo? Donge orach mokadhho.

To koro kanisa mag pinyin chalo nade? Bende mag jachien. Onge gima ging'eyo kata ma gi puonjo ma ber. Gimoro a mora ma gi puonjo opogore kod gik ma ondikie muma kendo opogore kod yor Nyasaye. Koro sani ji neon gigo mang'eny. Ji fwenyo ni kanisni mag pinyin onge kod dwoko moro a mora. Onge kata gimatin ma gi ng'eyo.

Skul bende jachien ema chiko. Ong'e gimoro a mora ma gi puonjo e yor Nyasaye. Kane waduogo ka wa aye sawo, jo puonj mang'eny ne owacho kaka waketho sa mar nyithindo ka warito sawo. Ne gineno kaka en gima rach. To kade anyisogi ni ne wadhi e chokruok mar tuke mag juok, a paro ni de gimor kendo de gi miyowa pak maduon'g.

To koro kuom tuke? Bende I paro ni tuke mag pinyin beyo?

Fweny 18:4

4 Ne a winjo duol moro ka owuok e polo ka wacho niya, "wuog uru oko kuome un joga, mondo kik uriwru kod richone, mano nyalo miyo uyud chandruok mage."

Chilo moro a mora ma oriwore kod tuke? Donge Fweny: 18:4 wuoyo kuom tuke? Koso waparo ni onge richo e tuke ma j pinyin ohero? Donge ma en nyiseche miji lamo?

Owete kik uwinja marach. Ok akwer gimoro a mora. A wuoyo kuom gik magolo pach ji kuom wach maber. Moko kuomgi chalo nyiseche. Bende wabiro bedo kod tukegi e piny ma nyien?

Gik pinyin ma jachien tiyo godo I biro tieko duto.

Ok wanyal bedoni wakia gik ma jachien tiyo godo. Bende wang'eyo ni ng'ato ok nyal rango TV ma owuoyogi ka ok oneno gima more. Nyasaye nyisowa mondo wawuog e gik machalo kamano, to wapogore. Kik iriwri kod richone kata thagruok.

Wadogie buk mar Jo Hibrania 11:7. Noa ne oloso yie.

Yie tiende ni sanduku, to kik wayie kod ondiko mar sanduku wuondwa, en kod wach maduon'g. Tiend ndiko mar yie mane Noah oloso en adiera nine oloso yie kod yien, to kata kamano yie marwa ma onego walosi nyiso ni lokruok kod dho jo Greek.

Jo Hibrania: 11:7

-----Ne oloso yie mane okonye kod jo ode, kendo ne okwedo piny kendo obedo nga 't ma ler kane en kod yie.

Kuom dho Greek 'kuom' nyiso ni ne nitie tich mane itimo mondo olos gimoro. Kendo ne nitie "konyruok" matiende ni wuok kuom gima rach, warruok kod jo ode.

Nyaka wapar ni Nyasaye ne omiyo Noah chik kaka oger yie kendo Noah ne ok oketho chikene kata "achiel." Ne oluwo yor Nyasaye nikech ne odwaro mondo okonyre kod jo ode.

To koro wanto owete, bende Nyasaye ne omiyo wa yo? Mano adiera. Bende waluwo yore mage?

Bende wadwaro konyo jok ma wadak godo? Bende wadwaro warruok? Bende wadwaro mondo watim gik mabeyo?

Yorwa en mana mondo wadogi kod wach ma wuok kuom Nyasaye (Mathayo 4:4). Kata ka ok wasomo wachni to waduto wang'eyo gima owacho. To bende watimo kaka odwaro? Bende wakawo sa ka warango timbewa? Nyasaye wacho ni "Gimoro a mora ma lweti nyalo timo, time kod tekoni duto." Ka watiyo to gima watimo losore marach to bende wakawo sa mondo walose maber?

Owacho ni "kik ikuong'ri to tim gima iyie godo to gima idagi kik item." Bende wawacho a diera? To ka ok watim mano bende watemo mondo wawach a diera? Bende walokore? Bende walocho? Bende wadongo kod ng'uono kod riekoo?

Wang'eyo ni onge ng'at ma nyalo puonjorenwa mondo opuodhwa. Yudo warruok ok en ni nyaka ing'e ng'ato. Wang'eyo ni ndiko nyisowa ni "tine warruok mari kod teko" kendo "ng'at ma olocho a biro miyo ma kod ma."

Gima atemo wacho kawuono en ni onego wabed motan'g nikech yo ma waluwu en gima duon'g. Ng'ato nyalo kier, kata nyalo lal, kata nyalo podho. Yie de ochwer kade Noah kod yawuote ok omuono iye kod oko. To ne ok ochwer nikech ne gitimo dware mar Nyasaye, mano e kaka wan bende onego watim.

Koro wasom 2 Petro 1:10. Onego koro warang tiend "Ketho sa." Ne wachako kod 1 Petro, mane wasomo ni bura ing'ado sani e od Nyasaye- kanisa wan. Petro bende ne okonowa kaka wanyalo "bedo kod a diera" ni wabiro bedo kanyo, room kod Yesu, owadwa maduon'g, e kor muya.

2 Petro 1:10

10 Koro owete ti matek mondo ibed kod a diera kuom yiero mari kod luongni, nikech ka itimo magi to ok ibi kier.

A *diera* en wach maber owete. 'A diera' nyisoni ok inibed kod rem to inibed motegno. To koro bedo kod yie to ber machalo nade?

To koro bedo 'a diera' ok duon'g a hinya. Gima duon'g en tich matek.

Ti matek mondo ibed kod a diera e luong mari kod yiero mari.

Tich matek nyiso weche mang'eny. "Tich matek" nyisoni nyaka I bed ma odich, kendo iwe gig pinyin.

Yesu ne otiyo matek- ne odich kuom tich mar wuongi. Noah ne otiyo matek; Ing'eyo ni ne otiyo. Ne otiyo matek kendo ban'g ndalo mang'eny. Ne otimo gimoro a mora mane nyalo miyo yie obed ma otegnoo.

Tich matek en mana winjo wach maber kod timo kare e nyim Nyasaye.

Bende watiyo matek owete? Bende wakawo luongwa motegno? Bende waikore mondo watim dwach Nyasaye kaka odwaro?

Nitie sigana machielo machalo kod tich matek. Nyamburko man kod tiende ang'wen kende opoge nya didek, kendo kom mar j riembo nitie malo, ne itiyo kode e higni mang'eny ma osekalo e piny mar France. Ne en nyamburko maber.

Nyamburko ne chalo kod sanduk. Ne opoge didek mana kaka yie mane Noah oloso, en bende ne opoge didek. Yie ma wapuonjore godo bende chal kaka sanduk, ka warange to en bende opoge didek kod kom mar Nyasaye oket malo. Nyamburko bende nenitie kod kom jariembo malo.

Koro nitie gima onego wapar, bende iparo ni Noah ne ni kod ng'eyo gima onego otim? Ne on'geyo. Ne otiyo matek. Yesu ne otiyo matek kendo wan bende onego wati matek. Ne oong kod sa mang'eny mana kaka wan bende waonge kod sa ma iketho. A diera wase winjo wachno mang'eny to bende wang'eyo kaka en gima duon'g e ngima wa?

A paro ni onego warang tiend ketho sa ma nyisoni tugo kod tho.

Owete bende waketho sa? Bende watugo kod tho mar chuny? Koso watiyo motegno-yiero ngima kendo geno kuom luongwa.

Nyamburko mar *Stagecoach* ne ni kod nying mang'eny; ne en kod tiende ang'wen kendo ne oduon'g. Ne oringo e yor boma ma France.

Laluwore kod Fweny 2, kanisa machon ne nikod yo ma bor e Asia. Ne ochakore Ephesus, ochun'g Smyrna, Pergamos, Thyatira, Sardis kod Philadelphiah, kendo ne orumo Laodicea.

Sa chiek owete. Kik iyie kod jok ma wacho ni wan kod thuolo malach. Bende waparo ni Noah ne oparo ni en kod thuolo malach? Bende ne obet piny ka oketo gige mag tich piny, kata ka owacho ni we mondo a yawe mondi; Ing'eyo ni onego I bed motan'g seche duto ka ing'iyio gim rach.

Onego wati matek owete kendo wa winj weche mag Nyasaye. Wapuonjre wechene. Watem gik moko kendo wawuoth wuoth maber to ok wuoyo a wuoya.

Owete wan oseluongwa mondo wabed ruodhi kendo wabed jo puonj e loch mare. Loch mabiro bwogo piny mangima kendo obiro bedo ban'g ka gik maricho matimore e pinyka ose rumo. Ma e sa ma koro onego watem piny to ok ni piny ema temowa. Tem en gima osechakore. Ose chopo machiegni.

Ere gima watimo? Owete ji ok ose hero tiyone Nyasaye sani to sa biro ma ok gini yud thuolo. Kadipo ni wadonjo e Laodicea to nyaka wabed kod luoro. En sa ma onego wawuogi e dala. Wase winjo ni Philadelphiah en kama ber bedoe to kata kamano ochiegni kod Laodicea. Nyasaye ok ketnwa go matek. Wachne ok nikodwa mabor.

Ing'eyo ni kuom tich matek miyo ng'ato bedo kod a diera. Anyalo bedo kod a diera kendo in bende inyalo bedo kod a diera ni wabiro bedo e loch mare.

Wan duto.